

Måndagen den 27 maj

Kl. 11.00–12.06

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 26 och 30 april samt för den 2, 3 och 6 maj justerades.

§ 2 Förnyad bordläggning

Följande dokument bordlades för andra gången:
Yrkandet om misstroendeförklaring mot statsrådet Annika Strandhäll (S)

Andre vice talmannen meddelade att prövningen av yrkandet skulle äga rum *tisdagen den 28 maj kl. 12.00*.

§ 3 Anmälan om vice ordförande i utskott

Andre vice talmannen anmälde att *Mats Green* (M) valts till andre vice ordförande i arbetsmarknadsutskottet.

§ 4 Meddelande om återrapportering från Europeiska rådets möte

Andre vice talmannen meddelade att *tisdagen den 4 juni kl. 13.00* skulle återrapportering från Europeiska rådets möte den 28 maj äga rum.

§ 5 Meddelande om partiledardebatt

Andre vice talmannen meddelade att partiledardebatt skulle äga rum *onsdagen den 12 juni kl. 9.00*.

§ 6 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2018/19:179

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:179 Rymdstrategin
av Marie-Louise Hänel Sandström (M)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 27 maj 2019.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 11 april 2019

Utbildningsdepartementet

Matilda Ernkrans

Interpellation 2018/19:205

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:205 Flygskatten och driftsstöd till flygplatser i
Norrland

av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 15 maj 2019

Infrastrukturdepartementet

Tomas Eneroth (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2018/19:206

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:206 Kompensation till flygplatser i Norrland
vid återinförd flygskatt

av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 15 maj 2019

Infrastrukturdepartementet

Tomas Eneroth (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2018/19:242

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:242 Förflyttningen av generaldirektör Ann-
Marie Begler

av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Prot. 2018/19:95
27 maj

Interpellation 2018/19:243

Till riksdagen
Interpellation 2018/19:243 Förflyttningen av generaldirektör Ann-Marie Begler
av Lars Beckman (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2018/19:245

Till riksdagen
Interpellation 2018/19:245 Förflyttningen av generaldirektör Ann-Marie Begler
av Jan Ericson (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2018/19:246

Till riksdagen
Interpellation 2018/19:246 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av Maria Malmer Stenergard (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Prot. 2018/19:95
27 maj

Interpellation 2018/19:247

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:247 Påtryckningar mot Försäkringskassan av Åsa Coenraads (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 maj 2019

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2018/19:248

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:248 Påtryckningar mot Försäkringskassan av Mattias Karlsson i Luleå (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 maj 2019

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2018/19:249

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:249 Påtryckningar mot Försäkringskassan av Ann-Sofie Alm (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 maj 2019

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2018/19:250

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:250 Påtryckningar mot Försäkringskassan av Sten Bergheden (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Prot. 2018/19:95
27 maj

Interpellation 2018/19:251

Till riksdagen
Interpellation 2018/19:251 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av Lars Püss (M)
Interpellationen kommer att besvaras den 11 juni 2019.
Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 17 maj 2019
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

§ 7 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2018/19:FPM49 Gemensamt meddelande om EU, Latinamerika och Västindien *JOIN(2019) 6* till utrikesutskottet
2018/19:FPM50 Meddelande om effektivare beslutsfattande inom EU på det sociala området *COM(2019) 186* till arbetsmarknadsutskottet
2018/19:FPM51 Förslag om ändring av bestämmelser om mervärdesskatt och punktskatt på gemensamma försvarsinsatser inom unionen *COM(2019) 192* till skatteutskottet

§ 8 Anmälan om granskningsrapporter

Andre vice talmannen anmälde att följande granskningsrapporter hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till utskott:
RiR 2019:15 Styrningen av rättskedjan
RiR 2019:16 Diskrimineringslagens krav på lönekartläggning – ett trubbigt verktyg för att minska löneskillnader mellan könen

§ 9 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Skrivelse
2018/19:121 till miljö- och jordbruksutskottet

§ 10 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Finansutskottets betänkanden
2018/19:FiU38 Vissa betaltjänstfrågor
2018/19:FiU40 Kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning

Justitieutskottets betänkande
2018/19:JuU26 Personuppgiftsbehandling i viss verksamhet som rör allmän ordning och säkerhet – anpassningar till EU:s dataskyddsreform

Socialutskottets betänkanden
2018/19:SoU18 Reglering av alkoglass m.fl. produkter
2018/19:SoU19 Vissa ändringar som gäller PKU-biobanken

Trafikutskottets betänkanden
2018/19:TU12 Behandling av personuppgifter samt registrering och användning av fordon på vägtrafikområdet
2018/19:TU15 Luftfartsfrågor

Socialförsäkringsutskottets betänkande
2018/19:SfU14 Riksrevisionens rapport om förvaltningen av premiepensionssystemet

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande
2018/19:MJU15 Ansvar för miljöskador i Sveriges ekonomiska zon

Utbildningsutskottets betänkande
2018/19:UbU20 Ändring av sammansättningen av Skolväsendets överklagandenämnd

Skatteutskottets betänkanden
2018/19:SkU19 Vissa inkomstskatteändringar
2018/19:SkU20 Höjt tak för RUT-avdrag
2018/19:SkU21 Återinförd skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet
2018/19:SkU22 Befrielse från koldioxid- och energiskatt och förändrad omräkning av skatt för diesel och bensin

Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Håkan Svenneling har frågat mig vilka ytterligare initiativ jag avser att ta för att se till att Ahmadreza Djalali omedelbart får vård utanför fängelset, att hans dödsdom upphävs och att han frigges.

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran är fortsatt mycket allvarlig, inte minst vad gäller verkställandet av ett stort antal dödsstraff. Sveriges hållning vad gäller dödsstraffet är väl känd. Det är ett omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som strider mot de mänskliga rättigheterna. Vi fördömer dödsstraffet i alla dess former.

Jag vill framhålla det stora allvar med vilket jag ser på dödsdomen mot Ahmadreza Djalali. Sverige kräver att påföljden inte verkställs. Tillsammans med övriga EU har vi protesterat mot dödsstraffet vid upprepade tillfällen. Genom vår ambassad i Teheran deltar vi i gemensamma EU-démarcher till det iranska utrikesdepartementet och rättsväsendet. Den senaste EU-démarchen i fallet, då även den oroande information som nått oss om Ahmadreza Djalalis hälsotillstånd togs upp, genomfördes i mars.

Vi tar kontinuerligt upp hans fall med företrädare för Iran på hög nivå, såväl i Stockholm som i Teheran. Jag har själv nyligen talat med min iranske motsvarighet, utrikesminister Javad Zarif. Också i dessa kontakter kräver vi att påföljden omvandlas. Vi framhåller även Djalalis oroande hälsotillstånd, och vi understryker vikten av att han får den vård han behöver.

Vi begär kontinuerligt tillstånd för att Sveriges ambassad i Teheran ska få besöka vår medborgare. Jag tvingas dock konstatera att man hittills inte har gått oss till mötes. Irans tydligt förmedlade uppfattning är att man betraktar Djalali som enbart iransk medborgare, och därmed har ambassaden hittills inte ansetts ha rätt att få besöka Ahmadreza Djalali. Vi står i nära kontakt med Djalalis anhöriga, och våra ansträngningar för Djalali fortsätter med oförminskad styrka.

Anf. 2 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Tack så mycket för svaret, utrikesministern! Det är välkommet att utrikesministern har lyft Ahmadrezas fall med den iranske utrikesministern.

Situationen för Ahmadreza Djalali är mycket allvarlig. Jag lämnade in interpellationen på treårsdagen av hans fängslande. Den egentliga orsaken till den hårda behandlingen från Irans sida verkar handla om att Ahmadreza har tackat nej till att vara spion för Iran.

Han sitter nu i en dödscell i det värsta av de värsta fängelserna, Evin-fängelset i Iran. Det är ett verkligt limbo mellan liv och död, långt från fru och barn här i Sverige. Iran är det land i världen som näst efter Kina avrättar flest personer årligen.

Hans hälsotillstånd är nu väldigt allvarligt både fysiskt och psykiskt och en konsekvens av Irans inhumana behandling, där vi inte vet i vilken utsträckning tortyr förekommer. Vi vet bara *att* det förekommer.

Det är i princip omöjligt för svenska myndigheter att få tillträde till iranska fångelser. Men under en period befann sig Ahmadreza på sjukhus, vilka man brukar få besöka. Jag undrar därför varför UD inte besökte sjukhuset för att få direktkontakt med Ahmadreza och bättre kunskap om hans hälsotillstånd.

En annan fråga dyker upp när utrikesministern svarar ”kräver vi att påföljden omvandlas”. Är inte den svenska målsättningen att Djalali ska frigges och överlämnas till svenska myndigheter? Eller accepterar man att han får ett fängelsestraff?

Amnesty har uppmanat iranska myndigheter att omedelbart ge Djalali vård utanför fängelset, att upphäva dödsdomen och att frige honom. Är detta krav som utrikesministern ställer sig bakom?

Om det inhumana straffet omvandlas till ett långt fängelsestraff förändrar inte det grundförutsättningarna: Lidandet kommer fortsatt att vara stort för Ahmadreza och hans familj.

Det finns en annan fråga som jag ofta får när jag har kontakt med anhöriga till de svenskar som på olika sätt befinner sig i knipa runt om i världen. Den ger en ganska genomgående bild av besvikelse över dialogen med och det stöd UD ger dem under processen. Man upplever ofta oklarheter i vad som görs i de specifika fallen.

Kanske lite kopplad till detta – även om det inte är Margot Wallströms ansvarsområde som utrikesminister – är frågan om vilket stöd samhället ger. Människor upplever ofta att samhället inte stöttar dem när de hamnar i svåra situationer. Jag undrar hur ministern ser på det.

En sista sak jag skulle vilja lyfta är advokaternas situation i Iran. Vi vet att Ahmadrezas advokat har varit utsatt och blivit fängslad vid olika tillfällen. Vi känner också till det kända fallet med Nasrin Sotoudeh – Margot Wallström kanske kan uttala namnet bättre än jag – som är dömd till 148 piskrapp och 33 års fängelse. Hur ser utrikesministern på den illavarslande situationen för dessa advokater i Iran?

Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Tack, Håkan Svenneling, för kommentarerna! Jag skulle vilja säga någonting om den större bilden av Iran och mänskliga rättigheter och något också kommentera hur vi arbetar med fallet.

Sverige kräver fortsatt att Iran ska respektera mänskliga rättigheter. Utöver de bilaterala kontakter vi har arbetar vi systematiskt och löpande med dessa frågor genom både EU och FN. Vi blir förstuds alltid starkare om vi håller ihop i EU-kretsen i våra kontakter med iranska företrädare.

Vi tar upp mänskliga rättigheter i alla våra politiska kontakter med Iran. Den svenska regeringen kommer fortsatt att vara väldigt tydlig och att ha en uppriktig dialog med iranska företrädare i frågan om MR-läget i landet, inklusive tillämpningen av dödsstraffet.

Denna omfattande tillämpning av dödsstraffet i Iran, inklusive för minderåriga, är ett mycket bekymmersamt samtalsämne. EU är en drivande aktör i arbetet för avskaffande av dödsstraffet. Vi tar förstuds aktiv del i detta arbete och har en likartad argumentation.

Antalet avrättningar i Iran föll med omkring 50 procent under 2018 efter att en reviderad lagstiftning begränsade tillämpningen av dödsstraff i narkotikarelaterade fall till att bara omfatta de grävsta formerna av narkotikabrott. Tidigare utdömda men inte genomförda dödsstraff ses nu över från fall till fall. Detta framkommer när vi sammanställer vår MR-rapport om Iran.

EU har sanktioner mot Iran avseende mänskliga rättigheter sedan 2011. De åtgärderna förlängdes senast nu i april. Det gäller frysning av tillgångar och ekonomiska resurser samt reserestriktioner. Sverige är också med i kärngruppen, som i Genève årligen lägger fram en resolution för FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter i Iran. Det mandatet förlängdes senast nu den 22 mars. Det finns också en rad andra saker i vår MR-rapport om Iran som visar hur bekymmersamt detta är.

Jag vill säga en sak till: Vi fortsätter förstås att hävda att detta dödsstraff inte ska tillämpas utan att det bör omvandlas till ett fängelsestraff. Man får ta ett steg i taget. Vi kräver förstås också diplomatiskt tillträde och att kunna kontrollera till exempel hans hälsotillstånd. Men sedan vill jag verkligen försvara vår konsulära enhet och dess verksamhet. Ofta får den bära bördan av den frustration som många anhängiga förstås känner. Vår konsulära personal jobbar dygnet runt, varje dag året runt, med de här frågorna. De bryr sig otroligt mycket om de anhängiga och sköter dessa kontakter på ett beundransvärt sätt. I varje läge kommer jag att ta dem i försvar och säga att jag vet att de lägger ned sina hjärtan i arbetet med att försöka hitta den bästa utgången i alla de fall som vi jobbar med. Allt annat vill jag tillbakavisa.

Hade det funnits en möjlighet att träffa Djalali skulle vi ha utnyttjat den. Jag tror inte att den möjligheten fanns, dessvärre. Och advokater ska absolut inte attackeras för att de gör sitt jobb – i det här fallet att försvara sina klienter.

Anf. 4 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Tack för svaret, utrikesministern!

Under den socialdemokratiska regeringen sedan 2014 har Sverige närmast sig Iran i väldigt hög utsträckning. Ett flertal regeringsdelegationer har rest till Iran, varav av en ledd av statsministern själv, detta trots att situationen för mänskliga rättigheter inte har förbättrats särskilt mycket i Iran, så som utrikesministern beskriver. Vi har visserligen sett en positiv utveckling kring dödsstraffet det senaste året, men det känns ännu lite tidigt att ropa hej.

Många gånger har man gjort dessa närmanden till den iranska regimen med hänvisning till svenska företags intressen. Det har också varit relativt få civilsamhällesorganisationer deltagande i delegationerna. De har ofta kommit med på slutet när det har kommit krav om detta utifrån.

Det internationella klimatet när det gäller att närma sig Iran har förändrats kraftigt den sista tiden sedan Trump blev president. Först hotade han i valkampanjen med att bryta kärnteknikavtalet, och sedan bröt han det. Avtalet var till för att Iran inte skulle utveckla kärnvapen. Han har också infört en rad sanktioner mot Iran.

Det höjda tonläget mellan USA och Iran riskerar att eskalera. Tonläget har verkligen höjts den sista tiden. Utrikesministern hade själv möjlighet att relativt nyligen träffa USA:s utrikesminister Pompeo och även säkerhetsrådgivaren Bolton. I riksdagen hade vi besök av Iraks utrikesminister, och jag tippar att Wallström också träffade honom. När vi förde en diskussion med honom tyckte jag att han uttryckte det väldigt klokt: Mellanöstern behöver inte fler krig. Vi måste få stopp på den typ av krig som vi ser i Mellanöstern.

Jag undrar den svenska regeringens relation till Iran ser ut i dag. Ser man framför sig att man ska fortsätta med de närmanden som man försökte med för något år sedan? Vill man fördjupa relationen och samarbetet trots att utvecklingen för mänskliga rättigheter inte går i någon direkt positiv riktning i Iran?

Sedan har vi frågan om krig: Vad kan Sverige göra, och vad gör Sverige för att krig inte ska utbryta? Om det sker, hur avser utrikesministern att agera då? Vilka åtgärder kan man vidta mot Iran men också mot USA? Någonstans måste man ju matcha upp lite mot högerpresidenten Trump, som har ett väldigt auktoritärt sätt att bete sig gentemot sin omvärld, som inte söker multilateralism och som inte söker dialog. Vi som land och som del av Europeiska unionen måste ju reagera när vi ser att det kan leda till ökade flyktingströmmar, ökat mänskligt lidande och helt enkelt ökat krig i världen. Det är någonting som är väldigt allvarligt.

Jag skulle vilja att utrikesministern svarade lite kring de här funderingarna.

Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! De frågor som Håkan Svenneling nu ställer är de mest relevanta, svåra och utmanande frågorna. Är det isoleringspolitik eller är det kontakter, möten och dialog som gäller? Vi har ju provat isoleringspolitik under decennier, också med Iran, och det har inte visat på några framsteg för situationen för mänskliga rättigheter.

Vi tror att det ändå är dialog och möten som måste sättas i fokus, så att vi kan tala direkt med Iran om sådant där vi har allvarlig kritik. Det gäller framför allt MR. Starkast blir vi när vi kan hålla ihop i EU-kretsen och ha en politik där som både har sanktioner när det gäller mänskliga rättigheter och kan begränsa deras möjligheter att skaffa sig kärnvapen genom kärnavtalet med Iran. Vi försvarar det, för sanningen är att där finns en kontrollregim som gör att vi kan se att de lever upp till sina åtaganden. Då förväntar de sig också att vi ska leva upp till våra åtaganden.

Men i ett annat spår, i en direkt dialog med Iran, måste vi ta upp kritiken när det gäller mänskliga rättigheter och bristen på framsteg där. Håkan Svenneling nämnde själv Nasrin Sotoudeh, som är ett annat exempel på hur den iranska regimen inte respekterar rättsstatens principer. Därför har vi på UD i Stockholm också tagit upp det fallet i samtal med seniora iranska företrädare, inklusive den iranske ambassadören.

Så länge vi har denna kontakt tillåter det oss att prata direkt med Iran om detta och framföra kritik direkt. Det jag tror annars skulle hända, om man förespråkar en isoleringspolitik, är att de mest konservativa och fundamentalistiska krafterna får luft under vingarna. Det har vi sett tidigare. Så fort någonting sådant här händer, som nu med USA:s utspel, är det de som får vatten på sin kvarn och som också blir de som utnyttjar detta mest.

Vi strävar alltså efter en så bred dialog som möjligt. Vi menar att kärnavtalet avvärjer hotet om iransk kärnvapenutveckling. Det är jätteviktigt både för vårt land och för EU att Iran inte lämnar den överenskommelsen. Då tror jag att vi har öppnat upp även för andra länder så småningom. Det blir också mindre trovärdigt att ingå ett avtal med ett land som Nordkorea för att begränsa utvecklingen av kärnvapen om man visar att man så här lättvindigt kan säga upp ett avtal som det tog tio år att förhandla fram och som de faktiskt lever upp till, som IAEA har visat.

Vi menar att det ibland måste gå på flera spår samtidigt och parallellt. Man ska kunna göra både och. Det är inte alltid lätt, och det är inte alltid vi kan se jättestora framsteg. Detta tar tid, och vi måste fortsätta med dialogpolitiken. Ökad handel och fördjupat utbyte med andra länder möjliggör dialog. Många svenska företag jobbar också med socialt ansvarstagande och respekt för mänskliga rättigheter och kan bidra till en positiv samhällsutveckling i landet.

USA får vi kanske återkomma till. Jag hinner inte i det här inlägget reda ut också politiken gentemot USA.

Anf. 6 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Då hoppas vi att utrikesministern får möjlighet att göra det i sitt avslutande inlägg.

Jag tänkte försöka sammanfatta vissa delar av det vi har pratat om. Det är tydligt att ministern ser framför sig en steg-för-steg-metod för hur situationen ska förbättras för Djalali. Det är positivt, och jag tycker att man ska vara tydlig med att aktivt jobba med den metoden och jobba på ett bra sätt med detta.

Jag hör att ministern tydligt försvarar det konsulära stöd som UD ger, och jag har stort förtroende för det konsulära stödet från UD:s sida, det ska jag ärligt och tydligt säga. Men jag hör också att många anhängiga uppfattar att de ibland inte får tydlig information. Den här våren har ett fall uppmärksammats mycket, som jag tror att vi får återkomma till, nämligen det som rör Gui Minhai. Det visar att det finns en större bild och inte bara handlar om de enskilda fall som jag har hört om. Det finns andra fall också.

Har man då förändrat sin inställning gentemot Iran från regeringens sida? Jag tycker att det är väldigt bra att utrikesministern för en dialog med Irans utrikesdepartement och lyfter MR-frågor och andra saker. Jag är inte riktigt lika övertygad som utrikesministern om att handel föder dialog och att det är bra att skicka dit sin statsminister och sin utrikeshandelsminister, som Ann Linde numera är, för att ge bilden av att man vill öka de ekonomiska utbytena i så stor utsträckning som man har velat från svensk sida för att man inte har sett några framsteg på MR-området. Man har egentligen bara sett det på kärnteknikområdet och det avtalet. Jag är lite tveksam till om man ska gå så snabbt fram som regeringen har gjort. Nu verkar den strategin vara svår, så jag hoppas att man fortsätter att ha en dialog med Iran och inte isolerar utan gör det utifrån ett MR-perspektiv.

Det ska bli intressant att höra vad utrikesministern gör för att motverka ytterligare ett krig i Mellanöstern. Jag tror att det vore väldigt farligt om Donald Trump än en gång fick diktera villkoren i världen och skapa ett nytt, farligt krig för hela världen. Det hoppas jag inte sker.

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Nej, det får verkligen inte ske att vi sätter igång, avsiktligt eller oavsiktligt, ett krig i Mellanöstern. Det har jag förstås också framfört till mina kontakter och vid mina besök i Washington. Tyvärr kan detta i dag ske av misstag. Det kan vara någonting som rör teknisk utrustning, en missbedömning eller helt enkelt att retoriken blir en krigsretorik som kan få någon med sämre omdöme att ta ett första steg eller kasta den första stenen, och så utlöses en kedjereaktion.

Det här är mycket allvarligt, och vi talar förstås om det här i EU-kretsen. Återigen, vi är starkast när EU håller ihop och säger att det här inte är vägen framåt. Multilateralism och att försvara frihandel och det som har gjort oss framgångsrika är de system som också bäst värnar demokratin och en demokratisk utveckling världen över. När vi håller ihop kan vi också ha en dialog om mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Även om vi är otåliga och ska vara det är ändå det här det som steg för steg kan förändra ett samhälle.

När det gäller det här fallet vill jag säga att ingen ska behöva tvivla på att vi kommer att göra allt för Ahmadreza Djalali för att se efter hans hälsa och för att hans dödsstraff ska omvandlas. Vi kommer att fortsätta att jobba med den frågan i alla våra kontakter, direkt med Iran eller via EU och FN.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2018/19:224 om effektbrist

Anf. 8 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson har ställt tre frågor till mig som handlar om konsekvenserna av regeringens förslag om höjda skatter på fossila bränslen till kraftvärme. Den första frågan handlar om hur jag ser på risken för att de globala utsläppen kommer att öka som en följd av det ensidiga fokuset på utsläpp i Sverige. Den andra frågan handlar om hur jag ser på att regeringens förslag bidrar till att minska kraftproduktionen då Sverige samtidigt rör sig mot en situation med effektbrist. Slutligen undrar Mattias Bäckström Johansson om jag själv och regeringen avser vidta åtgärder för att säkerställa ett stärkande av kraftvärmens konkurrenskraft.

I vårändringsbudgeten ingår förslag om avskaffad nedsättning av energiskatten och höjd koldioxidskatt för fossila bränslen som förbrukas för värmeproduktion i kraftvärmeverk. Kraftvärmens kan spela en viktig roll i energiförsörjningen, men den måste bära sina egna miljökostnader. Förslaget syftar till att minska koldioxidutsläpp från fossila bränslen i kraftvärmeanläggningar. Förslaget ska bidra till den omställning till biobränslen som redan pågår i svenska kraftvärmeverk från fossila bränslen som kol, olja och gas. Huvuddelen av den el vi importerar kommer i dag från Norge. Det är ett land med en i stort sett helt förnybar elmix.

Därmed blir mitt svar på den första frågan att risken är mycket liten för ökade totala utsläpp till följd av detta. Men det är samtidigt så att de totala utsläppen beror på hur åtgärden påverkar utsläppen inom EU ETS, alltså den europeiska utsläppshandelsmekanismen.

Samtliga anläggningar i Sverige behöver kunna bidra till att minska nettoutsläppen av växthusgaser från fossila bränslen. De kraftvärmeanläggningar som nu berörs kommer fortfarande att ha lägre skatt än kraftvärmeanläggningar utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter. Förslaget syftar till att säkerställa att användningen av fossila bränslen verkligen minskar.

Man brukar ofta höra att ägarna av de lokala kraftvärmeverken först och främst ser till verksamhetens lönsamhet. Stockholms stad är i en fördelaktig situation, eftersom kommunen är hälftenägare av det lokala bolaget Stockholm Exergi. De har därmed en bra möjlighet att även ta in andra värden som att möjliggöra lokal utveckling och elektrifiering. Regeringen avser att följa kapacitets- och effektsituationen i elsystemet.

Avslutningsvis och som svar på Mattias Bäckström Johanssons sista fråga vill jag poängtera att fjärr- och kraftvärmens konkurrenskraft påverkas av många faktorer där vi behöver se och följa upp helheten. Energiöverenskommelsens slutsats att en konkurrenskraftig fjärrvärmesektor behövs för att klara el- och värmeförsörjningen vid topplastsituationer ligger fast. Jag är redo att tillsammans med övriga fyra partier som ingått överenskommelsen diskutera hur vi genomför vad vi redan har kommit överens om.

Anf. 9 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret på den interpellation som jag har ställt! Bakgrunden är de höjda skatter på bränslen som regeringen har lagt fram för kraftvärmen och att vi nu kan se händelser som kanske inte finns med i det förlopp som regeringen har förutspått.

Inledningsvis tycker jag att det är viktigt att påpeka att det inte finns något parti i den här kammaren som inte anser att fossila bränslen över tid ska fasas ut. Men kortsiktigt blir problemet att vi har en hög grad av beroende av el både hos hushållen och hos företagen. För att städerna kunna växa och vara lämpliga platser för etablering av företagsverksamheter krävs god tillgång på el.

Nu har besked kommit om att förslaget troligtvis leder till en forcerad nedläggning av ett antal verk som för stunden eldas med fossila bränslen som gas eller kol men där man också har en utfasningsprocess på gång. Den forcerade nedläggningen innebär att man riskerar effektbrist och kortsiktigt också en brist i överföringskapacitet. Förslaget ser även ut att generera avsevärt mindre skatteintäkter än planerat. Vad gäller utsläppen har branschen själv flaggat för att detta kan leda till att de ökar. Statsrådet medger i sitt svar att det finns en risk för ökade totala utsläpp.

Anledningen till att det finns en risk för ökade utsläpp, vilket kan verka märkligt eftersom det är fossila bränslen man fasar ut, är att man måste täcka upp produktionsbortfallet med import under den kallare delen av året då vi importerar el. Under en lång rad år har det företrädesvis varit Norge som varit vår viktigaste handelspartner när det gäller detta. Under den gångna vintern kunde vi se att länder som har en övervägande fossilbaserad kraftproduktion, som Danmark, Tyskland och Polen, är de som vi handlar mer med under januari och februari och som vi nettoimporterar från.

Det finns ett mervärde i att elda bränsle och både ha elproduktion och värmeproduktion. Det mervärdet skapar man nu ett incitament för att inte nyttja och i stället att ha en renodlad värmeproduktion. I vissa av de här fallen kommer man dessutom även att använda sig av värmepumpar, vilket leder till att elanvändningen ökar och det inte bara är produktionsbortfall som ska täckas upp, utan användningen ökar också för att man ska kunna hålla sig varm i hushållen i Stockholms stad och andra storstäder.

Här kan regeringens ensidiga fokus på Sverige leda till en icke önskvärd utveckling i ett globalt perspektiv. Det kan leda till ökade utsläpp, och ingen är betjänat av det. I stället borde man ha en mer samlad bild av vad som är mest effektivt att genomföra. Det blir lite märkligt om regeringen inte ser problemen med det förslag man har lagt fram.

Brist i produktions- och överföringskapacitet är inget som kan täckas upp på ett fåtal år. Här finns mycket långa ledtider vad gäller ny kraftproduktion eller att bygga nya elledningar. Det kan vara någonstans mellan 7 och 15 år i ledtider som väntar för den som ska leva under dessa förutsättningar.

Är det verkligen önskvärt med den verkan som uppstår för fjärrvärme och kraftvärme när man styr mot att inte använda energiinnehållet eller det bränsle som eldas på ett optimalt sätt? Där kanske det spelar en mindre roll exakt vilka bränslen som används. Det borde snarare vara en ingång att stärka förutsättningarna för en så effektiv användning som möjligt.

Anf. 10 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Låt mig slå fast, Mattias Bäckström Johansson, att regeringen inte har ett ensidigt fokus på Sverige. Vi har ett internationellt fokus. Vi har skrivit under Parisavtalet, och vi driver på i EU för att hela EU ska gå mot nettoollutsläpp. Vi ser att de länder som Mattias Bäckström Johansson har nämnt har tagit kraftfulla initiativ för att minska sina koldioxidutsläpp. Till exempel har Tyskland tagit initiativ för att helt avskaffa sin kolanvändning och koleldning.

Låt oss se på den gångna vinterns import- och exportsituation. Sverige exporterade el 51 av 52 veckor det senaste året. Den vecka vi nettoimporterade var den största exportören Norge med en i princip helt förnybar energimix. Det vi importerade var framför allt norsk vattenkraft, vilket naturligtvis är positivt för klimatet.

Även om det är långa ledtider på ny överföringskapacitet vill jag också påminna om att vi har tiodubblat investeringarna i överföringskapacitet. Vi har gått från i storleksordningen 400 miljoner om året i investeringar till i storleksordningen 4 000 miljoner om året.

Jag vill också påminna om att i flera av de fall som Mattias Bäckström Johansson tar upp har ägarna till anläggningarna möjlighet att fatta andra beslut. Stockholms politiker får välja om de tror att det finns en risk för regional kapacitetsbrist om de vill framställa el i sitt verk eller om de vill maximera sin egen vinst och då producera värme.

Jag har en fråga till Mattias Bäckström Johansson som jag hoppas att han har möjlighet att svara på. Han har i interpellationen, och i debatten, sagt att han är överens med regeringen om att koleldningen ska upphöra i dessa verk. Han är, såvitt jag förstår, också överens om att det ska vara en ordning där dessa verksamheter bär sina egna klimatkostnader.

När ska, enligt Sverigedemokraternas mening, subventioner av koleldning genom skattenedsättning upphöra? Vilken tidtabell har Sverigedemokraterna för att avskaffa våra subventioner av koleldning?

Prot. 2018/19:95

27 maj

Svar på
interpellationer

Anf. 11 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Vad gäller elhandel köper vi el av Norge under en stor del av året, och det är kanske den viktigaste handelspartnern. Men under den kallaste delen av året har Sverige ett starkare handelsutbyte med de länder som har en övervägande fossilbaserad kraftproduktion. Det är även så att Norge bygger nya elkablar mot Tyskland och Storbritannien, vilket innebär att förutsättningarna kanske minskar för att faktiskt täcka upp vårt behov av el vintertid just från Norge. Här gäller det att vara mer framsynt än vad man varit under den senaste tiden. Det vi aktivt väljer att göra är att försätta oss i en sämre situation än vad vi hade innan, med risk att det kommer att leda till ökade utsläpp av växthusgaser.

Vad gäller vad som kan göras för att fasa ut den lilla andel av fossila bränslen som finns har det för ett flertal av dessa verk funnits en plan för att bygga om till användning av biobränslen eller för att konvertera sina anläggningar. Det som sker nu genom att kasta in en chockhöjning av skatten är att man i stället lägger ned, ökar Sveriges sårbarhet och riskerar att öka utsläppen. Jag har svårt att se vad vinsten i det skulle vara.

Det finns redan ett system med handel av utsläppsrätter som har en styrande verkan mot att prissätta just koldioxid och de fossila utsläppen där dessa anläggningar ingår. Det man gör nu är att införa dubbla styrmedel genom att både betala för utsläppen och betala en skatt i Sverige som egentligen mer avser att täcka upp de fiskala behov som finns för att sänka skatten för dem som har de högsta inkomsterna i landet.

Kortsiktigt blir det effekter som man inte har räknat med. Den negativa följden med regeringens förslag uppskattas av energikonultföretaget Pöyry till samhällsekonomiska förluster om 150 miljarder kronor. Statsrådet menade i sitt svar att om detta betraktas som negativa konsekvenser får Stockholms stad bortse från de företagsekonomiska målen i bolaget och driva anläggningar med förlust för att i stället uppvärdera andra värden.

Nu handlar interpellationen om kraftvärmens förutsättningar, men det är ändå intressant att statsrådet säger att man bör bortse från det som är företagsekonomiskt rätt och riktigt för att i stället beakta samhällsekonomiska aspekter.

När Sverigedemokraterna har lyft upp liknande resonemang om till exempel Vattenfall, som ägs till fullo av staten, inte till hälften utan fullt ut, och gällande nedläggningen av Ringhals 1 och 2, har åtminstone statsrådets partikamrater i kammaren tydligt markerat att de företagsekonomiska målen är viktigast och att det inte finns något annat att beakta i övrigt i fråga om konsekvenser. Här finns kanske anledning att återkomma till hur man ser på detta.

Även om man skulle betrakta uppgifterna om samhällsekonomiska kostnader som rejält uppblåsta, och även om ett fåtal procent skulle stämma, är det ändå fråga om kostnader som vida överstiger de skatteintäkter som förslaget genererar. Varför är det så viktigt att just utsläppsminskning ska ske i Sverige till en så hög prislapp när det har kunnat göras effektivare i andra delar än att se till att få bort de sista 2 procenten i kraftsystemet i Sverige?

Anf. 12 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson får nog bestämma sig. Är det fråga om en liten, liten andel, som han försöker hävda i den här frågan, eller är det den stora enorma förändringen för effektsituationen som han ger uttryck för i sin interpellation? Det kan inte vara båda två samtidigt. Mattias Bäckström Johansson får välja perspektiv.

Det var en rejäl ordsvada från Mattias Bäckström Johansson, men jag har fortfarande inte fått svar på min fråga. Ska jag tolka Mattias Bäckström Johansson så att Sverigedemokraterna är beredda att fortsätta att subventionera koleldning i Sverige? Jag fick ingen tidpunkt för när ni vill fasa ut eller minska subventionerna genom skattenedsättning. Är det så att Sverigedemokraterna 2019 inte har någon tidsgräns för hur länge man är beredd att subventionera koleldning? Det visar med vilket allvar Sverigedemokraterna tar klimatsituationen. Naturligtvis måste alla företag i Sverige göra en avvägning av vilket klimatansvar man ska ta och vilka företagsekonomiska vinster man ska göra.

Stockholm Exergi ägs av Stockholms skattebetalare av en anledning. Jag tror inte att den anledningen är att göra en maximal vinst. Anledningen är att ge konkurrenskraftiga värme- och energikostnader för stockholmarna. Jag utgår från att Stockholm Exergis ägare, det vill säga stockholmarna, vill att man ska leverera just detta. Det ska vara bra leveranssäkerhet samt konkurrenskraftiga el- och värmepriser. I avvägningen mellan att gå med mycket hög vinst eller bara hög vinst tror jag att stockholmarna kommer att välja att gå med hög vinst och i stället ge konkurrenskraftiga värme- och energipriser till stockholmarna. Jag tror att när Sverigedemokraterna har tänkt igenom saken på sin kammare kommer Sverigedemokraterna i Stockholms kommun att komma fram till samma slutsats. Men det återstår att se. Ni är representerade i Stockholms fullmäktige.

Jag tar gärna emot ett svar på min första fråga, nämligen när och om Sverigedemokraterna är beredda att avskaffa subvention av koleldning i Sverige.

Anf. 13 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Sverige har ju inte planekonomi, så att vi härifrån kammaren bestämmer exempelvis när anläggningar ska läggas ned. Det finns ett system för utsläppshandel, och där ser man att priset för utsläpp av koldioxid har fyrdubblats under senare tid. Det finns en styrande verkan mot att minska utsläppen av koldioxid.

Denna skattehöjning utgör en del av januariöverenskommelsen och ska gå till skattesänkningar på arbete. Man kommer att prioritera dem som har de högsta inkomsterna genom att ta bort värnskatten. För mig och Sverigedemokraterna är det högst anmärkningsvärt att man med ytterst tveksam effekt nu kortsiktigt är beredd att i våra storstäder forcera in en situation där till exempel nya bostadsområden inte kan bli till, kollektivtrafik som är elektrifierad inte kan byggas ut ytterligare och företagsetableringar kan utebli.

Då vissa av dessa anläggningar tämligen omgående ser ut att lägga ned minskar de tänkta skatteintäkterna avsevärt. Branschen själv gör bedömningen att i Göteborg och Stockholm kan skatteintäkterna bli lägre än vad de var tidigare. De årliga intäkterna från anläggningarna genererar samhällsekonomiska förluster som är tusenfalt större. Att man fortsätter vilja

gå vidare med denna chockhöjning som slår undan benen på kraftvärmen är åtminstone för mig helt obegripligt.

Tanken är även att förslaget ska minska utsläppen av växthusgaser. Vi får väl se hur det blir. Statsrådet medger nu att det finns en risk för att utsläppen kan öka, vilket framgår av interpellationssvaret.

Arbetet för ett fossilfritt energisystem är absolut självklart, men det kräver också att man tar ansvar. Det får inte gå ut över en trygg energiförsörjning som ger hela Sverige möjlighet att leva och växa. Det blir svårt att inte betrakta regeringens politik som något annat än samhällsskadlig.

Anf. 14 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson är framgångsrik i att hålla långa anföranden i kammaren, men han är tyvärr inte lika framgångsrik när det gäller att svara på en enkel fråga: När, menar Sverigedemokraterna, att subventionerna av koleldning i Sverige ska upphöra?

Jag kan inte dra någon annan slutsats än att Sverigedemokraterna fortsatt tänker subventionera koleldning i våra största städer på skattebetalarnas bekostnad. Det kommer knappast gynna vare sig klimatomställning eller medborgarna i Malmö, Göteborg och Stockholm.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2018/19:229 om Sveriges virkesförsörjning till industrin

Anf. 15 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! John Widegren har frågat mig hur jag kommer att arbeta för att vi i framtiden ska kunna leverera så mycket virkesråvara till skogsindustrin som möjligt, och för att svensk skog även i framtiden ska kunna vara fortsatt konkurrenskraftig som en viktig del av vår bnp och vår export.

Låt mig börja med att säga att skogspolitiken sedan länge bygger på två jämställda mål: miljömålet och produktionsmålet. Inriktningen på skogspolitiken ligger fast med de jämställda målen samt skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Den svenska skogen har stor betydelse för industrins tillväxt och konkurrenskraft, för jobb och hållbar tillväxt i hela landet, för en levande landsbygd och för rekreation liksom för en växande cirkulär och biobaserad ekonomi. Likaväl som skydd och miljöhänsyn ska öka är en ökad produktion av skoglig råvara viktig i omställningen till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi.

Skogsbrukets och skogsindustrins verksamhet har varit mycket hög de senaste åren. Avverkningen överstiger 90 miljoner skogskubikmeter, varav nästan allt förädlas i svensk industri. Skogsindustrins export uppgick 2018 till 145 miljarder kronor. Efterfrågan på skoglig biomassa förväntas öka ytterligare i takt med den fortsatta omställningen bort från fossila råvaror i Sverige och i många andra länder. I en växande bioekonomi måste vi säkra ett hållbart uttag av skogsråvara som också säkerställer biologisk mångfald och sociala värden.

Prot. 2018/19:95

27 maj

Svar på
interpellationer

Utmaningen att möta den framtida efterfrågan på biomassa från skogen samtidigt som miljömålen ska nås är en central frågeställning i det nationella skogsprogrammet som presenterades 2018. Ett av fem mål är ”en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen, inom ramen för att de nationella miljömålen nås”.

Regeringen menar att det finns utrymme för åtgärder som till exempel bättre föryngring, växtförädling, röjning, gallring och minskade skador, som kan öka produktionen med små eller inga negativa miljöeffekter. Åtgärder som höjer produktionen i skogen och samtidigt är gynnsamma för biologisk mångfald bör särskilt främjas.

Tiden mellan föryngring och avverkning är i dag i genomsnitt över 100 år och avskrivningstiden för investeringar i ny industrikapacitet sträcker sig över flera decennier. Det är därför viktigt att etablera långsiktiga spelregler som ger investeringssäkerhet kring skogen och dess hela värdekedja, vilket möjliggör för en fossilfri framtid, hållbar tillväxt och sysselsättning i hela landet. Den samlade effekten av att undanta skogsmark från virkesproduktion i förhållande till god och säkerställd tillgång på biomassa behöver analyseras löpande. Skogsstyrelsen och flera andra berörda myndigheter har i uppdrag att ta fram en sammanhållen statistik för skogsmark där det ingår att redovisa statistik för formellt skyddade områden, frivilliga avsättningar, hänsynsytor och lagstiftat skydd av improduktiv skogsmark.

Enligt januariavtalet, som är en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, ska den privata äganderätten till skogen värnas och stärkas. Det nationella skogsprogrammet ska utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Programmet ska bygga på skogsvårdslagens två mål om produktion och miljöhänsyn. Särskilt fokus ska läggas på goda villkor för företagande i skogssektorn. Dessutom ska stärkt äganderätt, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi utredas. Detta kommer regeringen att säkerställa.

Anf. 16 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Denna fråga är oerhört viktig. Jag hör från näringen hur det kokar och brakar lite grann. Man är orolig för framtidens virkesförsörjning.

Sverige skyddar mer och mer skog. Man tror att det totala skyddet nu är uppe i ca 31 procent av svensk skogsmark. Det innefattar både produktiv och mindre produktiv mark. Om vi fortsätter att skydda skogen närmar vi oss gränsen för vad vi kan avverka i förhållande till tillväxt, så att vi inte överskrider tillväxten genom avverkning. Att Sverige har haft en förståddig, hållbar och lagom avverkning har ju kännetecknat vårt land under väldigt lång tid, åtminstone under de senaste hundra åren. Det har varit frihet under ansvar. Under de senaste hundra åren har skogsinnehavet, det vill säga antalet skogskubikmeter, i Sverige dubblats. Samtidigt som skogen har skördats två till tre gånger har vi lyckats öka mängden.

Det här handlar alltså om väldigt viktiga frågor. Om industrin börjar känna en osäkerhet om tillgången till skogsråvara är risken stor att takten för investeringar, nyinvesteringar och utveckling kan avta. Varje år investeras åtskilliga miljarder i svensk skogsindustri. Det investeras i väldigt klimatsmarta innovationer, och ambitionen inom svensk skogsproduktion och skogsindustri är väldigt hög. Inför framtiden är Sverige väldigt beroende av sådana ambitioner. Om skogen inte är den viktigaste är den säkert en av de absolut viktigaste delarna i omställningen till ett miljövänligt och klimatsmart samhälle. Skogsindustrin står då för många smarta innovationer.

Det finns därför en oro när mer och mer skog ska skyddas. Man undrar om vi kommer att kunna leverera råvara till industrin. I dag ligger vi på i storleksordningen runt 100 miljoner kubikmeter. Inom industrin själv säger man att om man får fortsätta med svensk skogsproduktion med samma takt som i dag skulle vi kunna öka uttaget med 1 miljon kubikmeter per år. Men då får vi inte störa det som har med äganderätt och långsiktighet att göra genom att ta mer mark ur produktionen.

Jag och Moderaterna menar på att svensk skogsproduktion i dag är hållbar. Eftersom det kommit signaler från vissa i regeringspartierna om att svensk skogsproduktion inte är hållbar skulle jag vilja fråga statsrådet: Tycker regeringen att svensk skogsproduktion är hållbar?

De svenska skogsägarna är beroende av långsiktiga spelregler. Avverkningsintervallet är i storleksordningen mellan 50 och 100 år, lite beroende på vad man producerar, så det krävs absolut långsiktiga spelregler. Därför är det glädjande att regeringen och dess nya samarbetspartier tänker tillsätta den här äganderättsutredningen, där man ska titta på inskränkningar i äganderätten. Detta har varit en moderat fråga under väldigt lång tid.

Det finns oerhört höga marknadsvärden i svensk skog. Det är i mångt och mycket grunden för att jordbruks- och skogsföretagare ska kunna investera vidare. Därför undrar jag vad statsrådet har att säga om vikten av de långsiktiga spelreglerna för skogsägarna.

Anf. 17 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag tackar John Widegren så mycket för frågan. Jag delar mycket av det som interpellanten tar upp i sitt anförande. Jag delar särskilt bilden av vikten av långsiktiga och stabila förutsättningar för att säkra att vi får de nödvändiga investeringar som vi behöver till den här branschen. De behövs för att utveckla nya produkter så högt uppe i förädlingskedjan som möjligt och säkerställa den svenska positionen som ett av de länder i världen som är duktigast på att nyttja den skogliga råvaran, vilken bidrar till ökad bnp och export för vårt land. Det är viktigt.

Samtidigt är det viktigt att vi har ett hållbart brukande av skog. När jag samtalar med skogsägare, med näringen och egentligen med alla intressenter på det här området upplever jag att det finns en samsyn om det. Vi har ett gemensamt intresse av att vi säkerställer att vi brukar skogen på ett hållbart och långsiktigt sätt.

Jag delar också den bild som interpellanten ger uttryck för av att vi har varit duktiga på det här i Sverige. Skogsägare och bransch har tagit stort ansvar över tid. Politiskt har vi varit väldigt tydliga med att ställa krav och ge incitament för det.

I det läge som vi befinner oss i nu är det av yttersta vikt att vi jobbar vidare med de frågor som finns på den politiska agenda som ligger i pipeline. Det handlar om att vi behöver fundera kring hur vi säkerställer äganderettsfrågorna. Det här är en punkt som finns med i januariavtalet. Vi kommer att tillsätta en utredning som syftar till att stärka äganderätten och ha nya flexibla skyddsformer. Men det handlar också om att ersättningsfrågorna ska beaktas i det sammanhanget. I de fall där man av olika skäl undantar skog ska markägarna ha rätt till rimlig ersättning.

Vi behöver också bygga vidare på och utveckla skogsprogrammet. Den förra regeringen lade ett skogsprogram som en grund kopplat till de två mål som sedan länge är etablerade: produktionsmål och miljömål. Det syftar till att börja staka ut de långsiktiga spelregler som man behöver och som tar till vara alla de stora värden och intressen som skogen rymmer. Det som vi framför allt pratar om här är möjligheten att säkerställa en bra och hög produktion och en ständig utveckling av produktionen, men det handlar självklart också om de värden som finns kopplat till miljö, rekreation och annat. Min bild är att skogen och den skogliga politiken måste förmå att rymma alla dessa värden när man tar fram långsiktiga strategier. Det är också min bild och mening att detta faktiskt är möjligt.

Anf. 18 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet. Jag tyckte inte riktigt att jag fick ett exakt svar på om regeringen anser att svensk skogsproduktion är hållbar, men ett ungefärligt svar fick jag.

I dag kan man säga att vi har skyddat ungefär 31 procent från produktion. Behöver vi skydda mer? Är det meningen att vi ska ta bort mer mark ur produktion? Det är faktiskt en ganska viktig fråga, och jag tror att det är fråga om en oerhört viktig signal. De här 31 procenten består som sagt av både högproduktiv och lågproduktiv skog, även fjällnära – alla typer av skog inryms. Jag vet att Skogsstyrelsen ska leverera någon form av rapport eller svar på hur mycket mark som egentligen är skyddad och vilken typ av skydd det är, men den har inte kommit ännu.

Jag får dessutom signaler om att vi förmodligen är väldigt nära att uppnå våra kvantitativa mål för skydd av skog. De frivilliga avsättningar som kommer de närmaste åren kommer att putta upp oss över arealmålen. Då kommer vi att nå upp till de sista mål vi satt upp. Då undrar man: Är det verkligen meningen att vi ska ta mer mark ur produktion om vi ser att vi kanske redan har uppnått den mängd mark som vi skulle skydda? Om det nu är så att vi har uppnått de långsiktiga målen kan vi inte gärna skydda mer. Finns det i det läget ett angeläget allmänt intresse av att inskränka äganderätten för mer mark? Den enda gång vi får inskränka äganderätten är när skälet är allmänna intressen. Finns det då verkligen ett incitament att göra det här?

Jag vill säga något om de olika typerna av skydd. Artskyddsförordningen har man från Regeringskansliet länge sagt att man ska se över. Det har vi väntat på länge, och jag hoppas att det är på gång. Nyckelbiotopsinventeringen blåste vi av i och med M-KD-budgeten, som vann här i kamraren. Jag skulle gärna vilja ha svar på hur man tänker vidare från regeringens sida när det gäller just nyckelbiotoper, för det är en oerhört osäker och rättsosäker process för markägarna.

När det gäller nyckelbiotoper har det gjorts ett försök – en kvalitetskontroll, kan man säga. Man satte upp 14 nyckelbiotoper, och sedan fick tjänstemän gå ut och kika på dem. I 13 fall av 14 hade de inte samma svar. Det innebär att det är oerhört rättsosäkert när det är enskilda tjänstemän som bedömer detta. Det blir en bedömningsfråga. Hur ser regeringen på det? Tjänstemän agerar olika och arbetar kanske ibland lite för mycket i egen sak. Det finns ganska många gånger känslomässiga värden i detta. Det kan finnas tjänstemän som har känslomässiga värden i sitt arbete och kanske inte riktigt efterlever de beslut som vi har tagit här i riksdagen.

Behöver vi skydda mer skog? Hur tänker man med nyckelbiotoperna framöver? Ser regeringen några bekymmer med enskilda tjänstemän?

Anf. 19 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag kan börja med att konstatera – om det nu var otydligt i mitt första svar – att min bild är att svensk produktion i allt väsentligt är hållbar och har varit det över tid. Men det innebär inte att vi inte måste fortsätta att säkerställa att den är det också för framtiden.

Sedan har John Widegren i någon mening flera olika spår som han utvecklar och vill ha svar på. Jag ska försöka beta av dem så gott jag hinner på den ganska korta tid som står till mitt förfogande.

Jag kan konstatera att skogen av och till är en ganska polariserad fråga, framför allt politiskt, skulle jag vilja säga. Det tycker jag är synd. Jag tror att det egentligen finns en ganska stor samsyn kring i alla fall de stora dragen i vad vi vill åstadkomma.

Känslor är i någon mening en god drivkraft. Men samtidigt är det ohyggligt viktigt att beslut som påverkar så här stora värden fattas på vetenskaplig grund och med i alla delar korrekta beslutsunderlag. Där finns det väldigt lite utrymme för någon politiker eller tjänsteman att tycka någonting annat.

Med det sagt kan jag också konstatera att jag tror att en viktig del i det som är kopplat till exempelvis hur man ska titta på och arbeta med nyckelbiotoper är att man måste ta hänsyn till regionala och lokala förutsättningar och se till att det är relevant. Det är klart att man då i någon mening delegerar till tjänstemän att göra den distinktionen. Det är en ständig utmaning som vi måste fundera på hur vi förhåller oss till.

I nuläget har Skogsstyrelsen fått ett uppdrag att utveckla metodiken för hur man jobbar med nyckelbiotopsinventering. Den ska baseras på att man tar större hänsyn till regionala och lokala förutsättningar, och den ska också vara relevant. Jag tror för min del att det är en bra sak. Det är så man måste arbeta vidare med frågan.

När det sedan gäller den överenskommelse som finns mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna – det som vi kallar för januariavtalet – är det tydligt att man säger att man stoppar den utökade inventeringen av nyckelbiotoper. Det gör vi ganska direkt.

Men vi säger också att det är ohyggligt viktigt att man ersätter skogsägare som av olika skäl inte får använda sin skog. De sätter av den av olika skäl för att den är skyddsvärd, och de ska ha ersättningar som är rimliga i förhållande till det.

Det är väldigt många olika frågor som ligger på bordet just nu. De är var för sig viktiga, men de måste framför allt bilda en helhet. Vi ska på sista raden tydliggöra att vi ska se till att skapa de långsiktiga, stabila förutsättningarna där det blir väldigt tydligt vad det är som gäller.

Politiken ska uppfattas som relevant för de mål som vi syftar till att uppnå. Men vi ska också jobba med att ha en så bred förankring som möjligt för förslagen. Min ambition är att vi ska leverera på samtliga av dessa mål.

Det innebär inte att det per definition kommer att vara enkelt i alla lägen. Det är klart att det kommer att finnas motstående intressen. Det enda sättet att skapa den långsiktighet som behövs är att man adresserar alla dessa frågor utifrån de värden de står för.

Sedan får man se till att de fungerar i en helhet för att uppnå det övergripande målet. Vi ska ha två mål. Men vi ska också säkerställa att vi fortsätter att vara en nation i framkant när det gäller de skogliga frågorna.

Anf. 20 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Tack, statsrådet! Jag tycker att statsrådet resonerar klokt i många frågor. Det känns väldigt bra på det sättet.

Jag fick egentligen inte riktigt svar på frågan: Ska vi skydda mer areal? Riksrevisionens rapport visade väldigt tydligt på att vi skyddade för mycket på kvantitet i stället för kvalitet. Det är oerhört viktigt att ta med sig.

Det är klart att vi ska skydda mark som besitter oerhört höga biologiska värden. Men det kan mycket väl vara så att mark som vi under tid har valt att skydda och ta ur produktion inte längre hyser de höga naturvärdena. Då måste vi ha en möjlighet att ta bort skydden för de markerna när vi plockar in nya marker som vi ser som skyddsvärda. Många gånger kan biologiskt höga värden flytta. Det är inte säkert att de är låsta på en geografisk punkt under all tid. Jag ser det som oerhört viktigt.

Jag tror inte att vi ska öka arealmässigt så mycket mer för det vi skyddar. Då klarar vi inte att försörja skogsindustrin med råvara. Det är ett faktum. Vi kommer inte att klara att försörja skogsindustrin och dess ambitioner med utökade investeringar in i framtiden. Vi ser också att de är oerhört viktiga.

Det är dags att stanna upp och vänta på svaren. Arealmässigt tror jag att vi ligger rätt. Därför behöver vi i stället stimulera produktionen i skogen. Vi ska absolut skydda de bästa och höga naturvärdena. Men vi behöver nu framåt på allvar tänka på produktionen. Produktionen går hand i hand med klimatsmart arbete.

Min sista fråga är: Ska vi skydda mer arealmässigt?

Anf. 21 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag tror framför allt att vi ska skydda rätt och bruka klokt. Det betyder ibland att vi behöver ha en viss volym. Det som är det viktiga nu är att vi säkerställer att vi utvecklar metodiken och ser till att vi har en rättssäker och kvalitativt bra nyckelbiotopsinventering i Sverige. Det är prioriterat för mig.

Nu har vi inte talat så mycket om detta i interpellationsdebatten. Men jag tror att det finns en hel del att göra kopplat till att vi vill säkerställa att vi har en råvara, som interpellationen handlar om, som är i tillräcklig omfattning till industrin. Vi ska använda det vi brukar mer fullt ut.

Det finns mer att göra för att säkerställa att man använder allt, alltså också spillmaterial, som nu finns i skogen i nuläget. Jag tror att det finns mer att göra när det gäller metoder för hållbar avverkning. Det innebär att man skadar mindre skog när man exempelvis forslar in och ut virke. Man kan utveckla hur man lägger vägar och vilken typ av fordon man använder och så vidare.

Jag tror att det finns mer att göra när det gäller att exempelvis återanvända mer av det som går i produktion, framför allt på pappers- och massasidan. Man måste jobba väldigt brett på alla delar. Min slutliga summering av det jag försöker säga är, väldigt kort och tydligt: Skydda rätt, och bruka klokt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2018/19:125 Tillsyn över och ingripanden mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen

Skrivelser

2018/19:120 Riksrevisionens rapport om scenarier inom miljö-, energi-, transport- och bostadspolitiken

2018/19:122 Det kyrkliga kulturarvet

2018/19:135 Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum

Motion

2018/19:3105 av Mattias Karlsson i Norrhult m.fl. (SD) Ökad risk för effektbrist och minskad leveranssäkerhet då kärnkraft läggs ned

Motionen väcktes med åberopande av 9 kap. 15 § riksdagsordningen med anledning av händelse av större vikt.

Motionen hade följande lydelse:

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en oberoende utredning kring de samhällsekonomiska konsekvenserna av nedläggningen av Ringhals 1 och 2 och möjligheterna till att livstidsförlänga driften av reaktorerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den energiöverenskommelse som slöts 2016 mellan flera av riksdagens partier karaktäriseras ytterst av kompromisser och där eftermälet i vissa delar till stor del har handlat om tolkningen av det som man faktiskt kom överens om. En sådan del har varit kärnkraften och vilken framtid den har i det svenska kraftsystemet.

Nyligen kom besked från Moderaterna och Kristdemokraterna om att en uppdatering av överenskommelsen vore aktuell och främst baserat kring synen på kärnkraft. Beskedet välkomnas av oss sverigedemokrater som hela tiden varit tydliga med vårt stöd för bibehållen och vidareutvecklad kärnkraft, varför vi inte deltog i energiöverenskommelsen, utan istället valde att reservera oss.

Det som har hänt sedan överenskommelsen slöts är att tillgången på effekt under de kallaste vinterdagarna har minskat i snabb takt. Något som är följden av att kapacitetsfaktorn sjunker i kraftsystemet med en ökad mängd väderberoende kraftproduktion. Detta har sammantaget försatt Sverige i en situation där vi numera har underskott i effektbalansen, vilket aldrig tidigare skett inom ramen för den redovisning av kraft-balansen som Svenska Kraftnät genomför varje år.

I den senaste kraftbalansrapporten från Svenska kraftnät konstaterar man i slutsatserna kring kraftbalansen på längre sikt att:

”Analyser visar att nedläggning av kärnkraften leder till ett stort antal timmar med mycket höga elpriser, samt ett flertal timmar med svårigheter att överhuvudtaget få effektbalansen att gå ihop.”

Regeringen har därefter lagt fram förslag om kraftigt höjda skatter på bränsle för kraftvärmen, vilket nu ser ut att resultera i att kraftvärmeverk läggs ner i förtid. Det bidrar till att ytterligare öka det underskott som redan finns och försätta Sverige i en än mer utsatt situation.

Samtidigt som det är ett faktum att Sverige rör sig in i en situation med effektbrist, där den kortsiktigt ser ut att förvärras ytterligare som en följd av skattepolitiken, ökar även efterfrågan på el snabbare än förväntat delvis beroende på växande befolkning, elektrifiering av transportsektorn, etablering av serverhallar och ökad elektrifiering inom industrin. I och med nedläggningen av Ringhals 1 och 2 är det nu närmre en tiondel av landets elproduktion som tas ur drift. Något som innebär att det statliga bolaget Vattenfall bidrar till att förvärra effektsituationen och leveranssäkerheten, detta utan någon djupare analys i riksdagen kring konsekvenserna.

Vidare finns det en tydlig bortre tidsgräns då avsikten är att avveckla reaktorerna vid slutet av innevarande år, vilket bidrar till att en sådan utredning inte kan anstå. Tidigare har förutsättningar helt saknats för att genomföra en sådan, men där den omsvängning som nu skett från Moderaternas och Kristdemokraternas sida öppnar för att även fler ledamöter skulle kunna tänka sig att åtminstone ordentligt utreda de samhällsekonomiska konsekvenserna av nedläggningen av Ringhals 1 och 2 och möjligheterna till att livstidsförlänga driften av reaktorerna.

Vi menar därför på att flertalet faktorer som lyfts ovan är sådana som inte kunnat förutses eller beaktas tidigare för de tillfällen som funnits för att inkomma med motioner. Därför vill vi med hänvisning till bestämmelsen i riksdagsordningen 9 kap. 15 § – Motion med anledning av en hän-

delse av större vikt – begära att få väcka denna motion som innehåller yrkande om att utreda de samhällsekonomiska konsekvenserna av nedläggningen av Ringhals 1 och 2 och möjligheterna till att livstidsförlänga driften av reaktorerna.

Mattias Karlsson i Norrhult (SD)

Henrik Vinge (SD)

Paula Bieler (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Julia Kronlid (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Josef Fransson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Richard Jomshof (SD)

Tobias Andersson (SD)

Charlotte Quensel (SD)

Linda Lindberg (SD)

Angelica Lundberg (SD)

Motion

med anledning av prop. 2018/19:118 Reglering av mikrosimuleringsmodellen Fasit

2018/19:3104 av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

§ 15 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 16 maj

2018/19:238 De osynliggjorda utlandsfödda kvinnorna

av *Amineh Kakabaveh (V)*

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2018/19:239 Ungas möjligheter till bostad

av *Lars Beckman (M)*

till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:240 Straffbeskattning av folket på landsbygden

av *Saila Quicklund (M)*

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:241 Sjukvård för vuxna som vistas olovligen i Sverige

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)*

till socialminister Lena Hallengren (S)

den 17 maj

2018/19:242 Förflyttningen av generaldirektör Ann-Marie Begler

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)*

till statsrådet Annika Strandhäll (S)

Prot. 2018/19:95

27 maj

2018/19:243 Förflyttningen av generaldirektör Ann-Marie Begler
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:244 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Arin Karapet* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:245 Förflyttningen av generaldirektör Ann-Marie Begler
av *Jan Ericson* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:246 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:247 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:248 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:249 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Ann-Sofie Alm* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:250 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:251 Påtryckningar mot Försäkringskassan
av *Lars Püss* (M)
till statsrådet Annika Strandhäll (S)

2018/19:252 Behov av statlig samordnare för stadsomvandlingen i Kiruna
av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2018/19:253 Förstelärare i utanförskapsområden
av *Noria Manouchi* (M)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:254 Transnationella företags ansvar för mänskliga rättigheter
av *Lorena Delgado Varas* (V)
till statsrådet Ann Linde (S)

2018/19:255 Slöjförbud i den svenska för- och grundskolan
av *Richard Jomshof* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:256 Strategin för romsk inkludering
av *Maria Nilsson* (L)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

den 20 maj

2018/19:257 Avvikande personnummer
av *Angelica Lundberg* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:258 Förhandsprövning
av *Angelika Bengtsson* (SD)
till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)
2018/19:259 Lagföring av IS-medlemmar
av *Mikael Oscarsson* (KD)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

Prot. 2018/19:95
27 maj
-----

den 21 maj

2018/19:260 Fossilgasterminalen i Göteborg
av *Jens Holm* (V)
till statsrådet *Anders Ygeman* (S)
2018/19:261 Granbarkborre
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet *Jennie Nilsson* (S)
2018/19:262 Arlandas framtid
av *Jessika Roswall* (M)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

den 22 maj

2018/19:263 Bemötande av patienter med diagnosen ME
av *Karin Rågsjö* (V)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

den 24 maj

2018/19:264 Attraktivare tomträtter
av *Larry Söder* (KD)
till statsrådet *Per Bolund* (MP)
2018/19:265 Bosparande för unga
av *Larry Söder* (KD)
till statsrådet *Per Bolund* (MP)
2018/19:266 Tillgången till byggbar mark
av *Larry Söder* (KD)
till statsrådet *Per Bolund* (MP)
2018/19:267 Anstaltsplatser utomlands
av *Katja Nyberg* (SD)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 16 maj

2018/19:652 C-körkort inom räddningstjänsten
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

Prot. 2018/19:95
27 maj

2018/19:653 Rekrytering av deltidsbrandmän
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:654 Kommunal skatteplanering
av *Ulla Andersson* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:655 Kommunal skatteplanering
av *Ulla Andersson* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:656 Mor Gabriel-klostret i Turkiet
av *Robert Halef* (KD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:657 Skydds jakt på skarv
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:658 Åtgärder mot växande antisemitism
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:659 Skolverkets kostpolicy
av *Kristina Yngwe* (C)
till statsrådet Ardalán Shekarabi (S)

den 17 maj

2018/19:660 Tåg från Robertsfors till Umeå och Skellefteå
av *Edward Riedl* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:661 Konsekvent hantering vid beskrivning av hälsofördelar
av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:662 Upprustning av leder i fjällområden
av *Cassandra Sundin* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:663 Yrkesförbud för partiellt synskadade förare
av *Thomas Morell* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:664 Avsaknaden av förskoleklasser för elever som tillhör särskolan

av *Roger Haddad* (L)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:665 Lagen om särskild utlänningskontroll
av *Adam Marttinen* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 20 maj

2018/19:666 Färdplan Arlanda

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:667 Reglering av estetiska behandlingar

av *Barbro Westerholm* (L)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:668 Restnoteringar av läkemedel

av *Barbro Westerholm* (L)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:669 Bokföringsnämndens godkännande av felaktiga verifikationer

av *Tony Haddou* (V)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:670 Kostnad för besiktning av biogasbilar

av *Jens Holm* (V)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:671 Stöd från Sida till statsaktörer som bryter mot mänskliga rättigheter

av *Maria Nilsson* (L)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2018/19:672 Förbättring av verksamheterna i barnahus

av *Ellen Juntti* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

den 21 maj

2018/19:673 Revidering av den svenska flygstrategin

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:674 Ledamot i Arlandarådet

av *Åsa Coenraads* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:675 Arlandas framtid

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:676 Risk för ”renovräkningar” i Stockholm

av *Anders Österberg* (S)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:677 Höjningen av farledsavgifterna

av *Boriana Åberg* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:678 Svenska barn i norra Syrien

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:679 Statliga bolags sponsring av sport- och idrottsevenemang

av *Birger Lahti* (V)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2018/19:680 Taxameterfusk inom taxinäringen

av *Jessica Thunander* (V)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:681 Vindkraftsparker och havsplanering

av *Birger Lahti* (V)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

Prot. 2018/19:95
27 maj

2018/19:682 Stigande bensinpris
av *Lars Beckman* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2018/19:683 Brott på byggarbetsplatser
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

den 22 maj

2018/19:684 Läkarestudenter som hoppar av studier
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)
2018/19:685 Otillräckligt skyddade personuppgifter
av *Betty Malmberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2018/19:686 Utökat tjänstemannaansvar
av *Betty Malmberg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
den 24 maj

2018/19:687 Inställt firande av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter
av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2018/19:688 FN-register över företag i relation med illegala bosättningar
av *Thomas Hammarberg* (S)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2018/19:689 Gränsarbetare i Norden
av *Birger Lahti* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2018/19:690 Skärpta straff för våldtäkter
av *Ellen Juntti* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2018/19:691 Stångådalsbanan
av *Gudrun Brunegård* (KD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2018/19:692 Biologisk mångfald
av *Elin Segerlind* (V)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 17 maj

2018/19:626 Den europeiska åklagarmyndigheten Eppo
av *Linda Westerlund Snecker* (V)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:629 Bostadstillägget

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Annika Strandhäll* (S)

2018/19:628 Propositionen om vapendirektivet

av *Kjell-Arne Ottosson* (KD)

till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2018/19:637 Flygskatt

av *Åsa Coenraads* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2018/19:631 Ökad byråkrati för vapenägare

av *John Widegren* (M)

till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2018/19:632 Kötid för sjuksköterskor

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till statsrådet *Matilda Ernkrans* (S)

2018/19:634 Handlingsplan mot socker

av *Mats Wiking* (S)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2018/19:633 Agenda 2030-delegationens slutrapport

av *Teres Lindberg* (S)

till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)

2018/19:636 Tung transport med kran

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2018/19:635 Tillkännagivanden inom filmpolitiken

av *Jonas Andersson* i Linköping (SD)

till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)

2018/19:638 Utsläppen från lastbilar

av *Jessika Roswall* (M)

till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)

2018/19:639 Risken för stängda djursjukhus och akutmottagningar

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet *Jennie Nilsson* (S)

2018/19:640 Bristen på veterinärer och djursjukvårdare

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet *Jennie Nilsson* (S)

2018/19:641 Brist på veterinärer med specialistkompetens

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet *Jennie Nilsson* (S)

2018/19:647 Ökad brottslighet i handeln

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2018/19:643 Starta-egget-aktiviteter hos Arbetsförmedlingen

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknadsminister *Ylva Johansson* (S)

2018/19:642 Hushållsnära insamling

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)

2018/19:644 Analys av de nya reglerna för återvinning

Prot. 2018/19:95
27 maj
-----

av *Magnus Oscarsson* (KD)
till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)
2018/19:649 Rekommendationer från Greco
av *Per Söderlund* (SD)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)
2018/19:650 Främjande av handel med Somaliland
av *Ola Möller* (S)
till statsrådet *Ann Linde* (S)
2018/19:651 Utökat tjänstemannaansvar
av *Sten Bergheden* (M)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)
2018/19:652 C-körkort inom räddningstjänsten
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)
2018/19:653 Rekrytering av deltidbrandmän
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)
2018/19:658 Åtgärder mot växande antisemitism
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)
2018/19:654 Kommunal skatteplanering
av *Ulla Andersson* (V)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)
2018/19:655 Kommunal skatteplanering
av *Ulla Andersson* (V)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)
2018/19:656 Mor Gabriel-klostret i Turkiet
av *Robert Halef* (KD)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)
2018/19:657 Skydds jakt på skarv
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet *Jennie Nilsson* (S)

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 12.06.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

EMMA PAAKKINEN

/Olof Pilo

§ 1	Justering av protokoll.....	1
§ 2	Förnyad bordläggning.....	1
§ 3	Anmälan om vice ordförande i utskott	1
§ 4	Meddelande om åiterrapportering från Europeiska rådets möte.....	1
§ 5	Meddelande om partiledardebatt.....	1
§ 6	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	2
§ 7	Anmälan om faktapromemorior	5
§ 8	Anmälan om granskningsrapporter.....	5
§ 9	Ärende för hänvisning till utskott	6
§ 10	Ärenden för bordläggning.....	6
§ 11	Svar på interpellation 2018/19:235 om Ahmadreza Djalali.....	7
	Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
	Anf. 2 HÅKAN SVENNELING (V).....	7
	Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
	Anf. 4 HÅKAN SVENNELING (V).....	9
	Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
	Anf. 6 HÅKAN SVENNELING (V).....	11
	Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
§ 12	Svar på interpellation 2018/19:224 om effektbrist	12
	Anf. 8 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	12
	Anf. 9 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD).....	13
	Anf. 10 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	14
	Anf. 11 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD).....	15
	Anf. 12 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	16
	Anf. 13 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD).....	16
	Anf. 14 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	17
§ 13	Svar på interpellation 2018/19:229 om Sveriges virkesförsörjning till industrin	17
	Anf. 15 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	17
	Anf. 16 JOHN WIDEGREN (M)	18
	Anf. 17 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	19
	Anf. 18 JOHN WIDEGREN (M)	20
	Anf. 19 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	21
	Anf. 20 JOHN WIDEGREN (M)	22
	Anf. 21 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	22
§ 14	Bordläggning.....	23
§ 15	Anmälan om interpellationer.....	25
§ 16	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	27
§ 17	Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	30
§ 18	Kammaren åtskildes kl. 12.06.....	32